

III. *Unitas speciei humanæ cum vera scientia conciliari potest.*

Ex narratione Genesis, unanimi fide Judæorum et Christianorum confirmata, omnes homines, sine ulla exceptione, sunt membra ejusdem familiæ, ut pote ex eodem patre et eadem matre, videlicet Adam et Eva, descendentes.

At plures qui non reputabantur scientiarum naturalium ignari, de auctoritate Genesis aliorumque librorum sacrorum parum solliciti, affirmarunt omnes homines ejusdem typi non esse, et varias inter eos distinxerunt stirpes, nempe stirpem alborum, stirpem nigrorum, etc.

Narrationi autem Moysis circa unitatem speciei humanæ non contradicunt hypotheses gratuitæ; demonstrandum foret non tantum dari hominum varietates, sed species diversas. Porro adversarii non demonstrant diversas existere hominum species. Namque:

1° Clare et præcise determinandum esset quid species constituat et unam ab alia separet: nullus vero lucusque clara et ab omnibus accepta hujusce specificationis principia dedisse videtur.

2° *Blumenbach* et *Camper*, varias species hominum distinguentes, ut fundamenta distinctionis assignant colorem, calvariæ formam et faciei angulum. Verum, hi characteres non afficiunt organa hominis essentialia, ut patet: non raro reperiuntur in individuis ejusdem familiæ, in familiis ejusdem nationis, in populis ejusdem stirpis. Similes inveniuntur varietates inter familias animalium aut vegetalium ejusdem typi: imo illæ varietates, in accidentalibus tantum existentes, humana sagacitate servantur, quandoque industria procurantur. Cur inter homines causis naturalibus non fierent?

3° Experientia constat varietates animalium et vegetalium secum mixtas, novas dare varietates, cum attributis constitutivis essentialibus; species vero mixtas aut nihil producere, aut dare monstra ad neutram duorum individuorum speciem pertinentia nec secunda, saltem indefinite. At viri

et mulieres omnium varietatum simul convenientes sunt fecundi: qui ex illis nascuntur in accidentalibus tantum discrepantes, fiunt et ipsi fecundi, et sic in infinitum. Discrepantia igitur non est in organis essentialibus, ac proinde non constituit species distinctas.

4° In individuis, in familiis ac etiam in populis ejusdem stirpis notabiles observatæ sunt adulterationes, in aliis vero perfectiones semper crescentes, tum in physicis, tum in moralibus qualitatibus, et quidem permanentes, ratione prosperitatis aut miseriæ, climatis, aeris, habitationum plus minusve salubrium, alimentorum, vestium, educationis, professionis, etc.

Unde *D. Flourens*, in consessu Academiæ Scientiarum diei 17 augusti anni 1843, sic habuit:

« Lorsque nous comparons brusquement et sans inter-
» médiaire la peau de l'homme blanc à celle de l'homme
» noir ou à celle de l'homme rouge, nous sommes très-
» portés à supposer à chacune de ces races une origine dis-
» tincte. Mais si nous passons de l'homme blanc à l'homme
» noir par le Kabyle, par l'Arabe, par le Maure; si nous
» faisons seulement attention aux parties colorées dans
» l'homme de race blanche, ce n'est plus la différence,
» c'est l'analogie qui nous frappe. Ici l'anatomie comparée
» de la peau nous donne la preuve directe de l'origine com-
» mune des races humaines et de leur unité première.
» L'homme est donc essentiellement et primitivement
» un; l'étude de la peau le prouve.»

Sagaces observationes istæ circa variationes coloris, eadem methodo procedendo, aliis differentiis inter homines existentibus applicari possunt.

5° In temporibus nostris immensæ factæ sunt investigationes *linguisticae* circa verborum formationem eorumque radices, circa grammaticales regulas, circa linguarum analogias ac comparationes, et inventum est omnes linguas, quæ judicatæ fuerunt ut essentialiter distinctæ, ad tres primitivas revocandas esse, videlicet Indo-Europæanam, Semiticam et Malayam (la Malaye ou Malaise), hasque primitivas esse quasi sorores, quæ nonnullis signis no-

scuntur, ita tamen ut subito ac inopinata violentia separatae videantur; quod narrationi Genesis apprime congruit.

Ipsa numerosissima ac valde intricata Americae idiomata ad dictas tres primitivas linguas deprehenduntur pertinere.

Hinc D. W. Schlegel, in opusculo, *Mémoire lu à la Société royale de littérature, le 20 nov. 1833, à Londres*, aiebat: « Ma conviction est que la filiation des langues justifie la conclusion que toutes les familles de peuples sont issues d'une même souche, et qu'elle la justifie d'autant plus qu'elle est plus examinée. »

Nunc omnes in scientia linguarum vere periti eodem sensu loquuntur.

Observatum est insuper populos diversi typi reputatos, v. g. Tartaros et Mogoles, linguis ejusdem familiae uti. Ergo, etc.

Allegatur a quibusdam praesentiam hominum in America explicari non posse si unica fuerit hominis creatio.

R. 1°. Demonstrari non posse nullos ex Europa in Americam ante saeculum xv transiisse; facta recenter detecta contrarium probare videntur.

R. 2°. Facilis existere potuit communicatio, in retro saeculis, inter Asiam et Americam, sive per boreales, sive per australes partes. Permultae similitudines observatae in traditionibus, in moribus, in consuetudinibus, in scripturis, in modo numerandi, in linguis, in zodiacis, in monumentis, etc., suadent, imo et evidenter probant sic factum esse. Ergo, etc.

Consulatur praecipue D. de Humboldt.

IV. *Chronologiae populorum bene intellectae, narrationi Moysis non adversantur.*

Sic enim generaliter ratiocinari licet: citantur annales qui cum historia a Moyse descripta conciliari non possunt; ergo rejiciendi sunt ut falsi; ingens namque est discrimen inter Moysis historiam et annales ei oppositos: omnes veritatis characteres, qui desiderari possunt, praese fert

Moyses, dum auctores annalium nobis objectorum nulla sinceritatis ac veritatis exhibent indicia. Eorum nativitas, status, vita, mors assignari nequeunt: illorum opera ex maxima parte destructa sunt, et quaedam tantum ex iis nobis remanserunt fragmenta, fere nullum exhibentia factum clare determinatum, suis circumstantiis vestitum, circa quod fraus existere non possit: narrant duntaxat infinitas deorum et regum genealogias nullo momento innixas. Numquid hujusmodi annales narrationi Moysis bona fide opponi possunt?

Antiquiores qui ab incredulis nobis objiciuntur annales sunt Chaldaeorum, Indorum, Sinensium et Aegyptiorum: porro annales quatuor populorum istorum narrationi Moysis non adversantur.

1° Non annales Chaldaeorum, licet a nonnullis exhibeantur ut ascendentes ultra 400,000 annos. Berosus enim, primus Chaldaeorum scriptor historicus, vivebat tempore Alexandri magni. Historia ejus, quae facta et eventus 180 annorum tantum continebat, juxta Plinium, periit; nonnisi fragmenta illius a Josepho et Polyhistore citata supersunt. Facta autem in his fragmentis contenta, quantum a fabulis separari possunt, cum factis biblicis concordant. Potius ergo narrationem Moysis confirmant quam labefactant. (*Bible vengée*, t. Ier.) Pauca etiam restant Abydeni fragmenta apud Eusebium, Cyrillum Alexandrinum, et Georgium Syncellum conservata; Scaliger ostendit illa nihil continere narrationi biblicae oppositum. Denique, si observationes astronomicae a Callistheno relatae, quae omnes in spatio annorum 1903 praecise determinato comprehenduntur, sedulo attendantur, per inductionem pervenitur ad facta evidentem habentia similitudinem cum factis biblicis. Ergo, etc.

Memorantur Sanchoniaton apud Phoenices et Zoroastres apud Persas. Verum Sanchoniaton, quem *Voltaire* asserit esse omnium antiquissimum et Moyse valde anteriorem, tempore belli Trojani vivebat, juxta Porphyrium, Eusebium et Theodoretum, proindeque 300 annis post Moysen: juxta plures alios, est adhuc multo recentior. Loquitur

enim de Tyro tanquam de urbe antiquissima: porro Tyrus centum annis et forsan amplius post captam Trojam fundata est.

Quidam existentiam Sanchoniati negant. Saltem opera ejus ante imperatorem Adrianum ignorata erant. Quædam tantum eorum supersunt apud Porphyrium et Eusebium fragmenta, quæ fere nihil clarum et distinctum continent. (*Histoire universelle, par une société de gens de lettres, traduit de l'anglais, t. 3; Duclot, Bible vengée, t. 1.*)

Zoroastres, temporis Darii filii Hystaspis, 550 ante Christum vivebat. *Voltaire* affirmabat illum fuisse sapientissimum legislatorem, et libros ejus esse antiquissimos mundi. Cum autem illos in linguam nostram conversos viderit, dixit eos nihil fide dignum continere. *C'est, aiebat, un satras abominable dont on ne peut lire deux pages sans avoir pitié de la nature humaine.* (*Lettres de quelques Juifs; Duclot, t. 1.*)

2º Non Indorum. *Bailly*, ex Brahmanorum libris, astruxerat systema mundi præ sua antiquitate stupendum: *Delambre* et *Montucla* illud statim per solidissima argumenta everterunt. *Laplace* astronomiam Indorum demonstravit, quoad antiquitatem, vanam et insulsam. Eruditus *Bentley*, ut antiquitatem Indorum tutius penetraret, in ipsa India illam perscrutari voluit. Ex maturis disquisitionibus ejus et aliorum, sequentes deducendæ videntur conclusiones: 1º librum astronomicum apud Indos celebrem, inscriptum *Surrya-shiddanta*, ultra 800 annos non ascendere; 2º indicationes libri *Rayamana* apud eos venerati, respondere sitibus astrorum anni 961 ante Christum, et nihil demonstrat computationes non factas fuisse pro annis jam præteritis; 3º historiam cujusdam *Christna* vel *Kristhna* cum Christo similitudinem habentis, ab incredulis ex aviditate acceptam, informem esse totius Christianismi imitationem a Brahmanis contextam in septimo sæculo, ut veri christianismi institutionem apud Indos efficacius impedirent; 4º librum doctrinis christianis plenum ex *sanscrito* in linguam nostram conversum, ultimo sæculo in lucem editum, sub nomine *Ezour-*

Vedam seu veteris interpretationis libri sacri *Vedam*, a *Voltaire* exhibitum ut testimonium christianismum esse duntaxat imitationem antiquioris religionis Brahmanorum, fuisse compositum anno 1621, a doctissimo missionario, in favorem religionis christianæ; 5º tabulas astronomicas nihil probare, quia, ut ait *Klaproth*: *Les tables astronomiques des Hindous, auxquelles on avait attribué une antiquité prodigieuse, ont été construites dans le VIIe siècle de l'ère vulgaire, et ont été postérieurement reportées par des calculs à une époque antérieure* (*Wiseman, 7º discours, 1re partie*); 6º historiam eorum multis referentem esse fabulis et absurditatibus, continere regimina solis, lunæ, deorum, et nulla exhibere facta fide digna ante annum 2000 ante Christum. Ergo, etc.

Auctor recens operis de *Astronomia Indorum*, nondum editi, in omnibus tamen non idem sentit. Post attentas disquisitiones in ipsamet India juvantibusque monumentis authenticis factas, fidenter affirmat: 1º nullo modo chronologiam Indorum narrationi sacrorum Bibliorum officere, siquidem in antiquissimis libris non reperiuntur nisi signa astronomico-astrologica; 2º *Delambre, Montucla, Laplace*, merito et solide evertisse inventa *Bailly*, qui monumenta a se relata, et aliunde insignia, insulse plerique interpretatur, nihil vero proprie et positive astruisse; 3º *Bentley* in plurimis graviter errasse, nec circa res Indicas ut magni ponderis habendum; 4º certum esse *Surrya-shiddanta* decurrente quarto æræ nostræ sæculo fuisse editum, quod probatur ex observationibus astronomicis in eo relatis, ex commentariis decimo sæculo exaratis, variis historiis ex Arabiæ et Persiæ scriptoribus, ex auctoritate doctissimi *Reynaud*, de illustri Academia dicta *l'Institut*, etc.

Has vero conclusiones et alias circa tempus celebris *Rayamana*, circa verum *Ezour-Vedam*, quod auctor citatus non confundendum esse asserit cum ejusdem tituli libro de quo diximus, et cujus aliam refert originem, indicare nobis satis est. Opere ipso in quo hæc traduntur edito, doctorum erit illius rationes discutere et pensare.

Scimus autem in eo præfatas incredulorum difficultates ita solvi ut chronologia biblica nihil omnino metuendum habeat, et fantasmata olim congesta penitus evanescant.

3° Non Sinensium. Confucius, qui in maxima veneratione est apud Sinenses, vivebat circiter 500 ante Christum, et 1000 post Moysen. Annales Sinensium ab Yao 2557 annos ante Christum regnante scripsisse dicitur. Quidam Sinenses, hac antiquitate non contenti, multos alios supposuerunt exstitisse imperatores ante Yao, sicque perveniunt usque ad 3,276,000 annos ante Christum. Notandum ducentis annis post Confucii mortem, imperatorem *Chi-Hoang-ti* jussisse omnia ejus opera destrui. Sub sequenti tantum dynastia annales philosophi fuerunt de novo scripti, dictante quodam sene, qui prætendebat eos memoriter retinuisse. Talis est origo omnis scientiæ historicæ apud Sinenses. *Klaproth* fidenter affirmat nullam reperiri posse, in vastissimo hoc imperio, certitudinem historicam quæ ultra 732 annos ante Christum ascendat. *Abel Rémusat*, e contra, credit veram Sinensium historiam annos 2200 ante Christum attingere, et traditiones probabiles annos 2600. (*Nouveaux mélanges asiatiques*, t. 1, p. 61, Paris, 1829.) Hæc autem antiquitas, licet non fundata, admitti potest, absque ulla doctrinarum nostrarum læsione. Ergo 3°, etc.

4° Non Ægyptiorum. Testimonium Manethi, qui multas dynastias regum describens, historiam Ægypti usque ad 53,535 annos protrahit, visum fuerat magni momenti contra Moysis auctoritatem. Verum increduli illud allegantes considerare debuissent: 1° Manethum sub Ptolomæo Philadelpho 300 annis circiter ante æram nostram exstitisse; 2° illum nulla citare monumenta fide digna ex quibus veritatem factorum antiquorum a se scriptorum excerpisset; 3° epochas, circumstantias, aliaque veritatis historice indicia non assignare; 4° scriptorum ejus non superesse nisi portiunculas a Syncello ex Julio Africano citatas, ex quibus nihil ordinatum, clarum et solidum erui potest.

Ex quo, in recentioribus temporibus, vetera monumenta fuerunt lustrata et serio examini subjecta, adhibita hiero-

glyphorum intelligentia a *Champollion* feliciter detecta, et longa Ægyptiorum antiquitas evanuit: ostensum est dynastias a Manetho nominatas potius quam descriptas, non fuisse successivas, sed simultaneas in diversis provinciis.

Champollion in epist. diei 23 maii 1827, apud *Wiseman*, t. 2, p. 85, ait: « Je démontre qu'aucun monument égyptien n'est réellement antérieur à l'an 2200 avant notre ère. C'est certainement une très-haute antiquité, mais elle n'offre rien de contraire à nos traditions sacrées; et j'ose dire même qu'elle les confirme sur tous les points. C'est en effet en adoptant la chronologie et la succession des rois donnés par les monuments égyptiens, que l'histoire égyptienne concorde admirablement avec les livres saints.... Les rois d'Égypte nommés dans la Bible se trouvent sur les monuments égyptiens dans le même ordre de succession et aux époques précises où les livres saints les placent. »

Si Sesostris a Moyse non fuerit nominatus, id, ex observatis a doctissimis in ægyptiacis rebus, contigisse videtur quia regnabat dum populus israeliticus per 40 annos in deserto errans vivebat ab Ægyptiis omnino separatus.

Astronomi qui exercitum nostrum sub duce *Bonaparte* comitati sunt in Ægyptum, reperierunt in *Denderah* et *Hesneh* zodiacos, quos increduli magna alacritate suscipientes, proclamarunt antiquissimos et narrationem Moysis subvertentes. At viri scientia et ingenio conspicui clara luce demonstrarunt nihil ex illis contra historiam Moysis erui posse. Etenim *Testa* et *Visconti*, doctissimi Romani, argumentis archeologicis ostenderant existentiam dictorum zodiacorum ultra Ptolomæos non ascendere. *D. Letrouxe* in speciali dissertatione demonstravit ex inscriptionibus Græcis aliisque documentis illos sub imperatoribus Romanis in primo vel secundo æræ nostræ sæculo, confectos fuisse, et ex inspectione corporis servati (*nomie*) a viatore *Cailliaud* ex Ægypto asportati, inscriptionem et zodiacum zodiaco *Denderah* similem habentis depictum, hujusmodi zodiacos non fuisse astronomicos, sed astrologicos, ac proinde superstitionis signa.

Dupuis, sua solummodo impietate notus, ex nominibus quibus duodecim signa zodiaci nostri appellantur, probare intendit illum saltem a 15,000 annis inventum fuisse. Sed quantum illud systema sit obscurum, arbitrarium, solidis principiis destitutum, temerarium et falsum, non difficile periti ostendunt. Nemo ei nunc adhæret. Vide adhuc *la Bible vengée*, et præsertim *Annales de philosophie chrétienne*.

« En voilà sans doute autant qu'il en faut, ait *Cuvier*, » p. 281, pour dégoûter un esprit bien fait de chercher » dans l'astronomie des preuves de l'antiquité des peuples ; » mais quand ces prétendues preuves seraient aussi certaines qu'elles sont vagues et dénuées de résultat, qu'en » pourrait-on conclure contre la grande catastrophe dont » il nous reste des monuments bien autrement démonstratifs ? Il faudrait seulement admettre, avec quelques modernes, que l'astronomie était au nombre des connaissances conservées par les hommes que cette catastrophe » épargna (*Disc. sur les Révol. du globe*). »

Suspitari licet cum *Cuvier* fabulosos annales Chaldæorum, Indorum et Ægyptiorum communem habuisse originem, siquidem apud illos populos quædam observatur identitas quoad substantiam : fabulæ circa deorum et hominum existentiam præteritam semel contextæ, ab una regione in aliam cum novis erroribus transire potuerunt.

Obj. 2º. Ex Gen. IV, 14, dixit Cain : *Omnis qui invenerit me occidet me*. Unde sic : hæc verba supponunt Cainum tunc non fuisse solum cum Adam et Eva ; atqui tamen ex narratione Moysis, Cain post mortem Abel erat solus in terra cum Adam et Eva : ergo.

R. 1º. *Nego maj.* Etiam si enim Cain tunc fuisset solus in terra cum Adam et Eva, hæc tamen verba proferre potuisset, tum respectu futurorum suorum fratrum, qui ex Adam et Eva forte nascituri erant, tum respectu priorum liberorum, tum etiam respectu bestiarum terræ, quæ illum occidere poterant.

R. 2º. *Nego min.* Scriptura quidem alias non designat personas præter Adam, Evam, Cain et Abel, sed perperam

inde concluderetur alias tunc non exstitisse ; ordinariæ enim Scriptura primogenitum duntaxat patriarcharum nominat, cæteros vero et filios et filias ad summum generali modo designat : possibile est ergo, imo et probabile, alios tunc exstitisse liberos ex Adam, et forte ex ipsismet Cain et Abel natos. Ergo.

ARTICULUS QUARTUS.

DE CÆTERIS VETERIS TESTAMENTI LIBRIS.

Præter quinque Moysis libros, de quibus sub nomine Pentateuchi tractavimus, quadraginta alios in Veteri Testamento numerant catholici, nempe libros *Josue*, *Judicum*, *Ruth*, *quatuor Regum*, *duos Paralipomenon*, *duos Esdræ*, *libros Tobie*, *Judith*, *Ester*, *Job*, *Psalmorum*, *Proverbiorum*, *Ecclesiastice*, *Cantici canticorum*, *Sapientie*, *Ecclesiastici*, *quatuor majores Prophetas*, *Baruch* cum *Lamentationibus Jeremie*, *duodecim minores Prophetas* et *duos priores libros Machabæorum*. In omnibus libris istis pretiosa reperiuntur monumenta in gratiam religionis Judaicæ ; valde igitur nostra interest scire cujus sint auctoritatis. Itaque sit

PROPOSITIO.

Cæteri libri Veteris Testamenti omni fide sunt digni.

Prob. Illi enim libri omni fide sunt digni, si sint authentici, veri et integri : atqui cæteri libri Veteris Testamenti sunt authentici, veri et integri.

1º *Sunt authentici*. Publica enim et constanti traditione semper habiti sunt ut authentici, id est, eorum auctorum quibus attribuuntur, et eo saltem tempore scripti ad quod referuntur ; omnes plus minusve pertinent ad statum populi, sive religiosum, sive civilem et politicum, in summa veneratione semper custoditi sunt, et a diversis auctoribus exarati, diverso genere compositi ; alii videlicet sunt historici, alii prophetici ; alii continent sententias, alii cantica, alii vitam privatorum ; alii ab aliis pendent, se invicem